

SUOMEN MATKAILUORGANISAATIOIDEN YHDISTYS –SUOMA RY

Työ- ja elinkeinoministeriö

kirjaamo@tem.fi

sari.alho@tem.fi

Lausunto valmismatkaliikelain vakuusjärjestelmää selvittäneen työryhmän mietinnöstä

SUOMA RY yhtyy lausunnossaan Suomenmatkatoimistolan liiton lausuntoon. Lisäksi SUOMA ry huomauttaa, että pakettimatkalain muutos tuo sen piiriin uusia pieniä toimijoita kuten mahdollisesti majoitusliikkeitä ja ohjelmapalveluyrityksiä, joilla on hyvin rajalliset resurssit vakuuksien asettamiseen. Merkittävät vakuudet ja niihin liittyvä byrokratia voivat olla myös esteenä uusien yritysten syntymiselle.

Edellä mainittujen pienten yritysten toiminnan tarkoituksena ei ole matkojen järjestäminen tai niiden välittäminen, vaan oman kapasiteettinsa myynti erilaisina paketteina mahdollisesti yhdistettynä muiden palvelutuottajien tarjontaan.

SUOMA ry:n jäseninä toimivat matkailuorganisaatiot ovat oman alueensa markkinoijia ja myyjiä, jotka toimivat hyvin pienellä katteella ja niiden toiminnan tarkoitus on tukea oman alueensa palveluiden yhdistämistä kuluttajien helposti ostettavaksi kokonaisuuksiksi. Nykyistä suuremmat tai laajemmat vakuudet voivat merkittävästi vaikeuttaa tätä toimintaa, joka on käytännössä voittoa tavoittelematonta.

13.7.2017

SUOMA ry

Hannu Komu
toiminnanjohtaja

Työ- ja elinkeinoministeriö

kirjaamo@tem.fisari.alho@tem.fi

Lausunto valmismatkaliikelain vakuusjärjestelmää selvittäneen työryhmän mietinnöstä

Yleisiä huomioita

Suomen matkatoimistoalan liitto (SMAL) pitää ehdotusta uudeksi matkapalvelujen myyntiä ja välitystä koskevaksi vakuusjärjestelmäksi erittäin raskaana yrityksille. Koko matkapakettilainsäädännön muutos tuo lisää velvoitteita ja niiden myötä kasvattaa yritysten kustannuksia. Tämä vaikuttaa alan kannattavuuteen ja kilpailukykyyn niin toimialan sisällä kuin kansainvälisesti. Toimialan sisäiset haasteet ilmenevät tilanteissa, joissa osa matkapalvelujen myyjistä pystyy järjestämään myyntinsä niin, että matkapakettilainsäädännön velvoitteet eivät koske niitä mahdollisesti milloin osin. Matkapalveluiden myynnissä kilpailua tulee huomattavassa määrin myös Suomen rajojen ulkopuolelta maista, joihin rekisteröityneitä matkailuyrityksiä koskee kustannuksiltaan Suomen vakuusjärjestelmää huomattavasti kevyempi järjestelmä tai mahdollisesti niitä ei saada EU-lainsäädännön piiriin lainkaan. Sen vuoksi on erittäin tärkeää, että Suomen matkapakettilainsäädännön mukainen vakuusjärjestelmä on kohtuullinen niille yrityksille, jotka sen piiriin tulevat.

Koko järjestelmä, jota ollaan rakentamassa, luo lisää byrokratiaa niin yrityksille kuin valvovalle viranomaiselle. Tämä on ristiriidassa sekä Juha Sipilän hallituksen ohjelman että työ- ja elinkeinoministeriön asettamien tavoitteiden kanssa. Hallitusohjelman tavoitteeksi on määritelty turhan sääntelyn purkaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen. Kyseessä on ns. norminpurkuhanke, jota kaikkien ministeriöiden on noudatettava omassa toiminnassaan. Hankkeen mukaisia toimenpiteitä ovat sellaisten säädösten perkaaminen, jotka eniten haittaavat mm. yritystoimintaa ja tervettä kilpailua. Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut keskeiseksi tehtäväkseen luoda hyviä edellytyksiä yritystoiminnalle ja elinkeinoelämälle ja vahvistaa tätä kautta kilpailukykyä sekä työllisyyttä. Ehdotettu muutos sotii kaikkia edellä mainittuja tavoitteita vastaan.

Kuluttajien kannalta haitallista on se, että vastuiden lisäys on otettava huomioon myös matkojen ja palveluista perittävien palkkioiden hinnoittelussa. Hinnat tulevat nousemaan nykyisestä, mikäli vakuusjärjestelmämuutos toteutetaan ehdotetussa muodossa. Vakuuksien hankkimiskustannukset sekä niiden valvontaan liittyvät yrityksille määrättävät valvontamaksut ovat jo nykyisellään merkittäviä. Kustannuksia ei tulisi turhaan kasvattaa.

Ehdotetun muutoksen kustannukset elinkeinolle

Sivuilla 24 ja 25 olevassa yhteenvedossa elinkeinonharjoittajille syntyvistä kustannuksista todetut asiat eivät mielestämme vastaa todellisuutta. Yhteenvedossa on todettu, että kustannusten nousu perustuu matkapakettidirektiiviin. Tämä ei pidä paikkansa, koska direktiivi jättää kansallisesti päätettäväksi, miten asiakkaiden maksut turvataan elinkeinonharjoittajan maksukyvyttömyystilanteen varalta. Näkemyksemme on, että

muutosehdotuksen mukainen vakuusjärjestelmä on ylimitoitettu ja kustannuksia yrityksille ei syntyisi ehdotuksessa mainittua määrää, mikäli se rakennettaisiin todelliseen riskiin pohjautuen.

Lisäksi haluamme tuoda esille sen, että elinkeinolle tulevien kustannusten arvioinnissa ei voida ottaa huomioon ehdotuksessa mainittuja kustannussäästöjä, jotka perustuvat siihen, että kaikki eivät joudu rekisteriin. Tämä peruste on epärelevantti, kun arvioidaan lainmuutoksen vaikutuksia alalle, koska kyseinen laskentamalli ei hyödytä yksittäisiä yrityksiä, vaan niiden kustannukset päänvastoin kasvavat. Kustannusarviokohta tulisi kokonaisuudessaan muuttaa tosiasioiden vastaavan mukaiseksi.

Rekisterin ulkopuolelle jäävät toimijat

Vaikka emme ole ehdottamassa rekisteröintivelvoitteen ulottamista niihin yrityksiin, jotka eivät tämän esityksen mukaan joudu asettamaan vakuutta, haluamme kuitenkin tuoda esille huolestamme tähän liittyvistä mahdollisista ongelmista. Näitä voi syntyä, koska yritykset eivät ole enää minkään valvonnan piirissä. Ongelma muodostuu lähinnä siksi, että KKV:n 2016 tekemän Harmaan talouden selvitystyön perusteella juuri kyseiset yritykset ovat riskialttiita ja niillä on tehtyjä häiriömerkintöjä selvästi enemmän kuin vakuuden asettaneiden piirissä. Kun nämä yritykset poistuvat rekisteristä, jää niiden valvonta käytännössä tekemättä kokonaan. Tämä voi vaikuttaa myös siihen, että kyseiset yritykset eivät välttämättä tiedosta rooliaan vastuullisena matkanjärjestäjänä, jota voivat koskea matkapalveluyhdistelmiä koskevan lain velvoitteet. Tämä voi aiheuttaa hämmennystä myös ostajapuolella. Lisäksi koemme epäoikeudenmukaiseksi sen, että rekisterissä olevat yritykset joutuvat maksamaan oman valvontansa, kun taas sen ulkopuolelle jäävien valvonta kustannetaan budjettivarojen avulla. Toivomme, että viranomaisen varmistaa, että esimerkiksi henkilöresursseja, joiden kustannukset rekisterissä olevat maksavat, ei käytetä ulkopuolelle jäävien yritysten valvontaan. Kustannusten jakautuminen tulisi tältä osin olla läpinäkyvä. SMAL pitää myös tärkeänä, että toimialalta perittävät valvontamaksut ovat enintään valvonnasta vuositasona aiheutuneiden todellisten kustannusten suuruiset. Etenkin uuden järjestelmän arvioihin perustuvat laskelmat tulee täsmentää ja niiden pohjalta määritellyt valvontamaksut tarkistaa niin pian kuin todelliset tiedot rekisterissä olevista yrityksistä ovat olemassa. Uuden vakuusjärjestelmän myötä tehtävien valvontamaksujen korotusten tulisi pysyä yrityksille kohtuullisina.

Maksukyvyttömyyssuojamaksun laskentaperuste

SMALin mielestä on kohtuutonta, että konkurssit, joiden perusteella maksukyvyttömyyssuojamaksua ollaan ottamassa osaksi vakuusjärjestelmää ja joiden perusteella maksu on laskettu, ovat sellaisia, joissa valvonta on pettänyt. Lisäksi vaikuttaa tarkoituksellisesti, että vertailuvuodet on eri yhteyksissä sijoitettu eri ajankohtiin, esim. siirtomäärärahan suuruusarvioinnissa on pohjattu niihin vuosiin, jolloin alan kaksi suurinta, jo aiemmin viitattua konkurssia, joissa valvonta on pettänyt, on tapahtunut.

SMAL hyväksyy valvonnan lisäämisen sinällään, jotta näitä tilanteita ei jatkossa synnyisi. Se hyväksyy edellä mainitulla edellytyksellä myös valvontamaksun korotuksen,

mutta veron luonteista elinkeinolta kerättävää maksukyvyttömyyssuojamaksua, jolla katetaan budjetissa oleva siirtomääräraha, SMAL ei hyväksy. Sille ei mielestämme ole perustetta, koska jos valvontaresursseja lisätään, ei pitäisi päästä syntymään tilanteita, joissa vakuuksia on kerätty liian vähän. Toiseksi tätä tukee se, että paluukuljetusvakuuden tarve on erityisesti lentäen tehtävillä, muun tyyppisiä matkoja usein hinnakkaammilla, matkoilla vähäinen. Mietinnön sivulla 27 on todettu, että jos lennot ja majoitus on maksettu etukäteen, ei ole välttämättä tarvetta hankkia paluukuljetusta, joka katettaisiin maksukyvyttömyyssuojamaksulla. Koska lennot ovat nykyään suurelta osin reititilentoja ja asiakas pääsee lennolle, vaikka lento olisi osa matkapakettia, jonka on myynyt konkurssiin mennyt elinkeinonharjoittaja, ei ole perusteltua varautua näiden lentojen osalta paluukuljetukseen liittyvillä maksukyvyttömyyssuojamaksuilla.

Edellä mainittujen perusteiden nojalla, emme pidä perusteltuna, että maksukyvyttömyyssuojamaksu otetaan osaksi uutta vakuusjärjestelmää.

Viittausvirheet

Perusteluosan tekstissä ja säännöksissä on seuraavat viittausvirheet.

ss. 34-35: 10 § Alennetun vakuuden valvonta:

Tekstissä viitataan vakuuden alentamishdotuksen pykälään, jonka pitäisi olla 9 § eikä 8 §, kuten tekstissä on mainittu.

s. 37: 15§ pykälän 2 momentissa viitataan 17§ 1 momentin 1- 8 mainittuihin tietoihin, kun itse lakitekstissä mainitaan 17 § 1 momentin 1 – 6 kohdat. Kohdat 7 ja 8 ovat sellaisia, joita elinkeinonharjoittaja ei voine ilmoittaa itse, vaan ne tulevat vasta kilpailu- ja kuluttajaviraston tekemän päätöksen ja ilmoituksen tekemisen jälkeen. Tämä kohta tulisi muuttaa myös perustelutekstissä kohdiksi 1 – 6.

Helsingissä heinäkuun 12. päivänä

SUOMEN MATKATOIMISTOALAN LIITTO

Heli Mäki-Fränti *toimitusjohtaja*

laati: Päivi Laatikainen-Mattsson *apulaisjohtaja, VT*